

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. หัวหน้างานห้องสมุดประชาชนสังกัดกรุงเทพมหานคร ทุกแห่งแห่งละ 1 คน รวมจำนวน 30 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามความสมัครใจในการให้ข้อมูลของหัวหน้างานห้องสมุดประชาชน โดยได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 27 คน
2. ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร และผู้เชี่ยวชาญสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ จำนวน 6 คน
3. ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 20 คน โดยผู้วิจัยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างตามความเหมาะสมและความสมัครใจของผู้ใช้บริการในการให้การสัมภาษณ์ โดยกระจายไปตามห้องสมุดประชาชนต่าง ๆ

วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานห้องสมุดประชาชน
2. ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. นำแบบสัมภาษณ์เสนอประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ผู้วิจัยจะได้นำข้อเสนอแนะมาแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาให้สมบูรณ์และเหมาะสมต่อไป
4. ดำเนินการแก้ไขร่างแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะและนำแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาและปรับปรุงแก้ไขให้มีความเที่ยงตรงในเชิงเนื้อหาและเชิง

โครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ โดยการหาคำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญมีรายนามดังต่อไปนี้

อาจารย์ทิพภา ปลีหะจินดา อาจารย์ประจำภาควิชาสารสนเทศศึกษา
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์วันทนา กิตติศรีวรพันธุ์ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและประกันคุณภาพ
การศึกษา สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา

คุณอุราภรณ์ บุญขันธ์กาญจน์ หัวหน้างานห้องสมุดวิชาการ ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้
กรุงเทพมหานคร

5. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับกลับคืนมาจากผู้เชี่ยวชาญ มาคัดเลือกข้อที่มีคะแนนสูงกว่า .50 และแก้ไขปรับปรุงส่วนอื่น ๆ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วเสนอประธานและกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณา

6. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับหัวหน้างานห้องสมุดประชาชนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร และผู้เชี่ยวชาญสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารานเทศศาสตร์ และผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนสังกัดกรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1. แบบบันทึกข้อมูล เป็นแบบบันทึกที่ใช้จดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. แบบสัมภาษณ์ผู้ให้บริการ ใช้สัมภาษณ์หัวหน้างานห้องสมุดประชาชนสังกัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในปัจจุบันด้านการบริหารจัดการของห้องสมุดประชาชน โดยครอบคลุมรายละเอียด 1. นโยบายและแผนงาน 2. การบริหารงบประมาณ 3. การบริหารทรัพยากรบุคคล 4. อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม 5. การประกันคุณภาพ 6. ความร่วมมือกับองค์กรภายนอก / ชุมชน 7. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และบริการสารสนเทศ 8. การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ 9. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 10. การส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน 11. การประชาสัมพันธ์ 12. การจัดทำและการใช้ข้อมูลสถิติ และ 13. การจัดการความรู้

3. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร และผู้เชี่ยวชาญสาขาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาห้องสมุดประชาชนสังกัด กรุงเทพมหานคร

4. แบบสัมภาษณ์ผู้ใช้บริการ ใช้สัมภาษณ์ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการห้องสมุด โดย สัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพในปัจจุบันและแนวทางในการพัฒนาห้องสมุดประชาชน สังกัดกรุงเทพมหานคร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึง ผู้อำนวยการสำนักวัฒนธรรม กีฬาและการท่องเที่ยวและถึงหัวหน้างานห้องสมุดประชาชน เพื่อ ขอความร่วมมือในการสำรวจและเก็บข้อมูลจากห้องสมุดประชาชนสังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งหมดจำนวน 30 แห่ง

2. ขอนหนังสือจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้บริหาร กรุงเทพมหานคร และผู้เชี่ยวชาญสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 6 คน

3. นัดหมายกับหัวหน้างานห้องสมุดประชาชนสังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 30 แห่ง เพื่อกำหนดช่วงระยะเวลาที่จะไปเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตการณ์ สัมภาษณ์ และการตรวจสอบจาก เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ทั้งนี้ห้องสมุดประชาชนจำนวน 3 แห่ง ที่หัวหน้างานห้องสมุด ประชาชนไม่สามารถให้เก็บรวบรวมข้อมูลได้

4. นัดหมายกับผู้บริหารกรุงเทพมหานคร และผู้เชี่ยวชาญสาขาบรรณารักษศาสตร์และ สารสนเทศศาสตร์ เพื่อกำหนดช่วงระยะเวลาที่จะไปสัมภาษณ์

5. เก็บข้อมูลด้วยวิธีการดังนี้

5.1 จดบันทึกข้อมูล โดยการตรวจนับอุปกรณ์และครุภัณฑ์ที่มีให้บริการในห้องสมุด ประชาชนสังกัดกรุงเทพมหานคร

5.2 สังเกตสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชนสังกัดกรุงเทพมหานคร เช่น บรรณาสถิตสิ่งแวดล้อม การให้บริการ อาคารสถานที่ เป็นต้น

5.3 สัมภาษณ์หัวหน้างานห้องสมุดประชาชน โดยครอบคลุมรายละเอียดเกี่ยวกับ

1. นโยบายและแผนงาน 2. การบริหารงบประมาณ 3. การบริหารทรัพยากรบุคคล

4. อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม 5. การประกันคุณภาพ 6. ความร่วมมือกับองค์กรภายนอก / ชุมชน 7. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และบริการสารสนเทศ 8. การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ 9. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 10. การส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน 11. การประชาสัมพันธ์ 12. การจัดทำและการใช้ข้อมูลสถิติ และ 13. การจัดการความรู้ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ให้บริการ

5.4 สัมภาษณ์ผู้ให้บริการ ใช้สัมภาษณ์ประชาชนที่มาใช้บริการห้องสมุด เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาห้องสมุดประชาชนสังกัดกรุงเทพมหานคร

5.5 สัมภาษณ์ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร และผู้เชี่ยวชาญสาขาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาห้องสมุดประชาชนสังกัดกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

เมื่อผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. จำแนกแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มหัวหน้างานห้องสมุดประชาชน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มผู้บริหารกรุงเทพมหานคร และผู้เชี่ยวชาญสาขาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ และกลุ่มผู้ให้บริการ
2. วิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอด้วยการพรรณานี้เนื้อหาตามลำดับหัวข้อและวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)